

mičan, nepotpun ali ipak koristan pregled nekih momenta iz razvoja imanentizma i kao takvo može poslužiti svakome tko želi zaći u problematiku imanentizma.

Dr. Đuro Gračanin

Dr. Georg Feurer, Unsere Kirche im Kommen. Begegnung von Jetztzeit und Endzeit. Freiburg im Breisgau, 1937. Herder. — 8 — str. 228.

Georg Feurer pokušava u ovoj svojoj knjizi dati sintetički i prilično originalan prikaz o istinskoj stvarnosti Crkve, kako bi upoznao katolike a i ostale ljude, kojima je do istine, sa značenjem i zamašajem Crkve u životu pojedinca kao i čitavog ljudskog društva. Po samim poglavljima i naslovima odsjeka (Put k Crkvi, Činjenica objave, Podrijetlo Crkve, Crkva i povijest, Crkva i kultura itd.) čovjek ne bi očekivao šta nova i posebno značajna u samoj obradbi stvari. Uistinu ta naoko jednostavna poglavlja kriju u sebi jedno novo gledanje na te stare i već toliko puta obrađivane probleme.

Pisac polazi sa stajališta da je Crkva stvarnost unutar koje sve se odigrava. Crkva je, kaže on, jedna objektivna veličina, koja proizlazi otud što se Krist objavio i što nas je spasio i ona po Božjim planovima raste i djeluje. Ona je sama kao jedan krug koji sve obuhvaća. Ljudi se mogu unutar ovoga kruga ovako ili onako kretati, ali izvan ovoga kruga ne mogu nikako živjeti ili koracati. Ovu veliku apologetsku i dogmatsku istinu obrađuje pisac u svim smjerovima i pokazuje kako je Crkva zadrila u život čovječanstva i kako se upravo cio život njegov odvija u vezi, u odnošaju s Crkvom. Ovaj objektivni izgled Crkve dolazi od Krista, od njega ujedno potječe sva njezina vrijednost, u njemu i po njemu samo moguće je konačno Crkvu posve shvatiti. Crkva je nešto što počiva samo u sebi, kao mistično tijelo Kristovo, i stoga ona ne obavezuje tek po dobru koga čini. Zbog toga ljudi nisu razriješeni dužnosti prema Crkvi zbog zla koje se u njoj dešava. Zlo je tajna i pred tom tanom treba se držati kao i pred tajnom stvaranja, otkupljenja itd.

Ovo je sigurno posljednje istina. Ipak čini nam se pretjerano, kad pisac piše: »Es gibt darum keine Theorie über das Böse, sondern wir müssen mit Paulus von einem Geheimnis des Bösen sprechen«. (str. 147. Nesumnjivo je da je zlo u svojim zadnjim konsekvencama ili bolje reći u svojim najvećim dubinama misterij, koga nikad ne ćemo do dna razjasniti. No postoji filozofsko, teoretsko objašnjenje zla, koga je Crkva usvojila i držimo, da je upravo bilo potrebno to objašnjenje utkati, na ovom mjestu u samo izlaganje.

Međutim bez obzira na ovaj nedostatak mora se reći, da je pisac uspio vrlo snažno prikazati kako stvarnost Crkve zadire u ljudski život ne samo putem sakramenata, nego i putem svog cjelokupnoga djelovanja. Kako je Crkva zadrila u problem ličnosti, problem kulture, naroda i onoga specifično ljudskoga života, sa svim njegovim slabostima i kako unutar tih slabosti i dapače preko njih djeluje i stvara. On pokazuje i kako sama ustanova papinstva, papin autoritet i nepogrješivost usko se vežu uz ljudsko bivovanje. Kako je čitava zajednica Crkve u najužem jedinstvu s dubokim životom samoga presvetog Trojstva.

Čitajući ovu knjigu čovjek, uistinu doživljuje i na neki način upravo osjeća, da stvarnost Crkve nije nikako na rubu ljudskoga života, nego upravo u njegovom središtu i da htio ne htio mora živjeti ili s Crkvom ili proti njoj. U tom je upravo velika prednost ovog djela

Dr. Đuro Gračanin

P. Chaignon, Svećenik na oltaru ili dostojno prikazivanje svete mise. S dodatkom obreda tihe mise. Preveo Dr. fra o. Knezović. Prvo izvanredno izdanje »Vrela Života«, Sarajevo 1938, 8—str. 312, cijena mekoveznoj 32.—, tvrdoveznoj 42.—. Pretplatnici izdanja »Vrelo Života« imaju znatan popust. Naručuje se: »Vrelo Života« Sarajevo I/56.

Malo je valjda naroda, koji su tako siromašni djelima o sv. misi, kao mi Hrvati. Izuzev dakako samog hrv. prijevoda Misala, nekoliko brošurica namijenjenim većinom puku, nekoliko liturgičkih i drugih članaka po našim časopisima, mi o sv. misi nismo gotovo ništa ni imali. Svakako to stoji da nismo imali posljednjih decenija a valjda ni prije temeljita djela koje bi isključivo prikazivalo sv. misnu žrtvu na hrvatskom jeziku. Stoga je pojava Chaignonova djela u hrvatskom prijevodu događaj koga će sigurno svatko među katolicima pozdraviti.

Chaignon je klasik duhovne književnosti a posebno mu je ovo djelo doživjelo velike uspjehe. I u originalu a i u brojnim prijevodima. Uz svetu unkciju koja se provlači kroz svo izlaganje pisac je zahvatio pitanja sv. mise s najdublje: skripturarne i dogmatske strane, ne zanemarujući u ostalom nimalo liturgičkog momenta. U prvom dijelu govori pisac o pripravi pobožnog svećenika za svetkovanje velikih tajna. Tu su poglavlja: Vrijednost žrtve naših oltara, Svetost, koju traži dnevno prikazivanje sv. mise, Osobite kreposti, koje se traže za svetkovanje tajna, Svetkovanje sv. tajna za svećenika je veliko sredstvo posvećenja, Bliža priprava na božansku žrtvu. Drugi dio nosi naslov: Pobožnost pod misom i zahvala poslije nje. Tu su sukcesivno obrađeni svi dijelovi sv. mise kao živo zbivanje i saobraćaj s Bogom na najsvetiji, najtajanstveniji način. Jedno poglavlje posvećeno je Zahvali poslije sv. mise. A. na koncu svega nalazi se koristan i praktičan dodatak za svakog budućeg svećenika a i starog misnika: Obredi tihe mise.

Knjiga je krasno opremljena: s ukusnom i prikladnom naslovnom stranom a tiskana je na lijepom bezdrvnom papiru. Jezik je čist, rijetko se kada osjeća da je djelo prevedeno i stoga se ugodno čita. Predgovor knjizi napisao je urednik knjižnice dr. Đ. Gračanin. Preporučamo svom našem svećenstvu.

S. P.

Rihard Gräf, Da oče. Prevela Matilda Janković. Sedma knjiga »Vrela Života«, Sarajevo, 1939, 8° — str. 231, cijena mekovez. 23.— din. tvrdovez. 33.—. Pretplatnici imaju popust. Naručuje se: »Vrelo Života«, Sarajevo I/56.

Među knjigama, koje su posljednjih godina obogatile našu duhovnu književnost ovo djelo njemačkog pisca R. Gräfa zauzimat će sigurno važno mjesto. S rijetkom dubinom autoru je uspjelo svesti cio duhovni život na jednu jedinu misao: vršenje svete volje Božje. Cio